

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından Anayasa'nın 98. maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 23.06.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa; buğday, pamuk, mercimek, mısır, fıstık, badem ve zeytin gibi stratejik ve yüksek verimli tarım ürünlerinin üretiminde Türkiye'nin önde gelen illerinden biridir. Ancak, bu ürünlerin işlenerek katma değerli sanayi ürünlerine dönüştürülmesi hususunda ilimizde ciddi bir altyapı eksikliği bulunmaktadır. Sadece birinci basamak işlemler yapılmakta, asıl ekonomik değeri yaratan ileri işleme ve sanayi faaliyetleri başka illerde gerçekleşmektedir.

Örneğin; buğday Şanlıurfa'da üretilmekte ancak un, makarna, bisküvi gibi nihai ürünlere dönüştürülmeden il dışına gönderilmektedir. Pamuk, çırçırlandıktan sonra tekstil sanayii için başka bölgelere taşınmakta; iplik, kumaş ve konfeksiyon üretimi Şanlıurfa'da yapılamamaktadır. Mercimek ve zeytin gibi ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve markalaştırılması için gerekli yatırımlar yok denecek kadar azdır. Tarıma dayalı sanayi tesislerinin sayısı da yok denecek kadar sınırlıdır. Bu durum, ilimizde istihdamın artmasına, kırsal kalkınmaya ve yerel ekonomik büyümeye engel olmakta; aynı zamanda Şanlıurfa'nın ürettiği tarımsal katma değerın başka bölgelere transfer edilmesine neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

1) Şanlıurfa'da tarıma dayalı sanayiye ilişkin 2020–2025 döneminde Bakanlığınızca planlanan yatırım, teşvik veya destek sayısı nedir? Bu yatırımların illere dağılımı kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?

2) Tarımsal üretimi yüksek olan Şanlıurfa'nın işleme, paketlenme, gıda sanayi ve tekstil sektörlerinde katma değer yaratamaması konusunda Bakanlığınız bir durum analizi yapmış mıdır?

3) İlde üretimi yapılan buğday, mercimek, pamuk ve fıstık ürünlerinden elde edilen nihai ürünlerin yüzde kaçını Şanlıurfa'da işlenmektedir?

4) Tarımsal sanayi yatırımlarının başka illerde yoğunlaşmasının gerekçesi nedir? Şanlıurfa bu yatırımlardan neden pay alamamaktadır?

5) Organize Sanayi Bölgeleri ve Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (TDİOSB) kapsamında Şanlıurfa'da faaliyette olan, kurulmakta olan veya planlanan işletme sayısı kaçtır?

6) Şanlıurfa'da pamuk üretimi yapılmasına rağmen iplik, kumaş ve konfeksiyon fabrikalarının yok denecek kadar az olması Bakanlığınızın yatırım planlarında bir eksiklik olarak değerlendirilmiş midir?

7) Katma değer in üretim yerinde bırakılması ve bölgesel kalkınmanın sağlanması amacıyla Şanlıurfa'ya özel bir sanayi destek paketi hazırlanması düşünülmekte midir?

8) Yerel tarım ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi, markalaşması ve ihraç edilebilir hale getirilmesi için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı arasında ortak bir proje ya da protokol söz konusu mudur?

9) Bakanlığınızın 2025 ve sonrası için Şanlıurfa özelinde tarıma dayalı sanayi yatırımlarını artırmaya yönelik hedef ve politikaları nelerdir?